

**Ernst & Young Advisory**

Wassenaarseweg 80  
2596 CZ DEN HAAG  
Postbus 96636  
2509 LP DEN HAAG

Tel.: 070-3286666  
Fax: 070-2244003

Ministerie van VROM  
t.a.v. de heer ir. J. van der Vlist, Secretaris Generaal  
Kamercode C.05.63  
Postbus 20951  
2500 EZ Den Haag

Den Haag, 1 september 2008

**Betreft: feitenonderzoek**

Geachte heer Van der Vlist,

Momenteel voeren wij in uw opdracht een feitenonderzoek uit naar de totstandkoming van een advertentie in de Volkskrant van 21 juni 1986. Deze advertentie betrof een steunverklaring aan het weekblad Bluf!. De tekst daarvan werd op 19 juni 1986 aangeboden aan de Officier van Justitie en verscheen vervolgens in advertentievorm op eerdergenoemde datum in de Volkskrant. Een kopie van de volledige tekst van de advertentie is voor de goede orde bij dit schrijven gevoegd. Onder de advertentietekst werden namen afgedrukt van 178 personen en instanties. Daaronder bevond zich de naam van de huidige minister van VROM, mevrouw Jacqueline Cramer. In de advertentie werd haar naam als volgt vermeld: "Jaqueline Kramer (voorz. Milieudefensie)".

Conform de door u verstrekte opdracht richt ons onderzoek zich op de mogelijke beantwoording van de volgende twee vragen:

1. Op welke wijze kwam de betreffende advertentie tot stand?
2. Op welke wijze kwam de naamsvermelding "Jaqueline Kramer (voorz. Milieudefensie)" in de advertentie tot stand?

Omtrent de voortgang van ons onderzoek berichten wij u als volgt:

Teneinde relevante informatie te vergaren hebben wij inmiddels een aanzienlijk aantal interviews kunnen uitvoeren. De te interviewen personen selecteerden wij enerzijds uit de lijst met namen zoals die in de betreffende advertentie is afgedrukt. Anderzijds benaderden wij personen die in de periode rond de datum van publicatie actief en/of werkzaam waren binnen de organisaties van Bluf! en de Vereniging Milieudefensie. Voor wat betreft de laatste groep richtten wij ons meer specifiek op toenmalige leden van het bestuur en een aantal betrokken medewerkers. Daarnaast hebben wij onderzoek uitgevoerd naar relevante documenten zoals die aan werden getroffen in de archieven van Bluf! en de Vereniging Milieudefensie. Deze beide archieven zijn in beheer bij het Internationale Instituut voor Sociale Geschiedenis te Amsterdam.

Het op ordentelijke wijze afwikkelen van de zogenaamde 'hoor- en wederhoor procedure', zoals wij die bij het verslaan en vastleggen van interviews dienen te hanteren, belet ons om u op dit moment al van afrondende rapportage te voorzien. De tijd die ons tot heden ter beschikking stond was bovendien te kort voor het volledig uitvoeren van ons onderzoek. Wel kunnen wij u inmiddels informeren over het beeld zoals dat zich vooralsnog, naar onze mening, uit ons onderzoek aftekent. Dit beeld omschrijven wij als volgt:

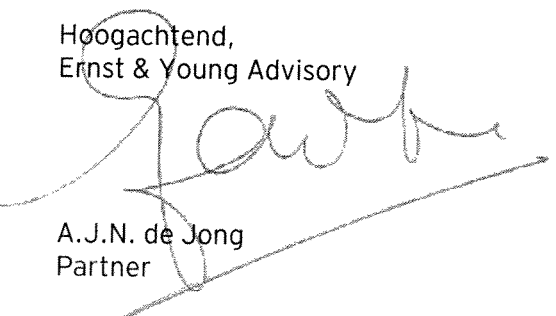
Vrijwel geen der geïnterviewden uit de groep, wier naam onder de advertentie werd vermeld, kan zich nog een duidelijk beeld vormen van de omstandigheden rond de totstandkoming van de advertentie. Bij het merendeel van hen bestond geen herinnering meer aan de advertentie en evenmin of, en zo ja hoe, zij werden uitgenodigd om de advertentie door middel van naamsvermelding te willen steunen.

De geïnterviewden die betrokkenheid hadden bij het voorbereiden van de advertentie en de plaatsing daarvan, geven aan dat geen van hen destijds daarover mevrouw Jacqueline Cramer heeft benaderd en om steun en/of toestemming heeft gevraagd.

In de bestudeerde documenten uit de archieven van Bluf! en de Vereniging Milieudefensie, zoals die ons momenteel ter beschikking staan, is geen bevestiging te vinden voor het feit dat mevrouw Jacqueline Cramer persoonlijk met een vraag voor steun en/of toestemming zou zijn benaderd, dan wel haar toestemming zou hebben gegeven.

Na afronding van onze werkzaamheden zullen wij u afrondend informeren omtrent de bevindingen uit ons feitenonderzoek.

Hoogachtend,  
Ernst & Young Advisory



A.J.N. de Jong  
Partner

Bijlage: Kopie van de oorspronkelijke advertentie van het weekblad Bluf! in de Volkskrant van 21 juni 1986.

